

Dimissionstale 2024

Kære studenter,

Jeg har det i dette øjeblik ligesom den danske astronaut Andreas Mogensen, når jeg står her og kigger ud over jer, smukke, unikke studenter.

Andreas Mogensen beretter nemlig fra sin seneste tur ud i Rummet, at når han kigger på Jorden gennem rumstationens udsigtsvindue, er han ikke et sekund i tvivl om, at Jorden er noget unikt. Noget smukt. Noget ganske særligt.

Og han fortsætter: Der er absolut intet i nærheden af os, der minder om Jorden. Man forstår, at Jorden ikke alene er vores hjem, men vores **eneste** hjem. Der er ikke nogen udvej. Vi kan ikke bare flytte til en anden planet, hvis vi ødelægger Jorden. Derfor skal vi passe på den.

I er som Jorden noget ganske særligt, som vi skal passe på og på BG har vi forsøgt at passe på jer de sidste 2-3 år. Men ikke på barnepigemaner. I er blevet kastet ud i alle mulige faglige prøvelser og dem, har I i dag bestået. Vores pligt har været at danne og uddanne jer samtidig med at passe på jer.

Gymnasieloven siger det meget klart:

I skal forberedes til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Undervisningen og hele gymnasiets dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati og styrke jeres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. I skal derigennem opnå forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund og forståelse for mulighederne for individuelt og i fællesskab at bidrage til udvikling og forandring samt forståelse af såvel det nære som det europæiske og det globale perspektiv.

Gymnasiauddannelsen skal have et dannelsesperspektiv med vægt på jeres udvikling af personlig myndighed. I skal derfor lære at forholde jer reflekterende og ansvarligt til jeres omverden, herunder medmennesker, natur, miljø, klima og samfund. Uddannelsen skal tillige udvikle jeres kreative og innovative evner og kritiske sans.

Ja hold da op. Man bliver helt forpustet over alt det, I skal kapere ved siden af faglig læring og mestring af både enkeltfaglige og flerfaglige metoder og samspil.

Det har nok også været lige i overkanten for jer. I har aldrig været en nem omgang.

Vi har haft mange samtaler med hinanden, lige fra I startede, om stort og småt, særlige hensyn og fravær, harmløst og mere alvorligt, konfrontatorisk og enkelte gange næsten fysisk. Det har ikke altid været nemt at forudse, hvor I lagde energien. Som medspillere eller modspillere.

Med jeres årgang fik vi behov for at genbesøge BGs studie- og ordensregler, så vi på den ene side kunne stramme op og på den anden side forstå, hvorfor nogle sanktioner bare ikke fungerede med jer. I har udfordret vores opfattelse af at drive skole. Og det har været lærerigt – for alle parter.

I har oplevet, at respekt for grundlæggende rettigheder og værdier er afgørende for at indgå i fællesskabet og vi har lært, at der ikke findes nemme løsninger og at selv en svær årgang har noter af succes og kan yde, når det gælder. I er en årgang, man aldrig glemmer.

Ambitionen om at vores civilisation skal bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati i et samspil mellem medmennesker, natur og samfund er noget ganske særligt for Jorden, som næppe findes på nogen anden planet i Universet.

Og selv om der er mange faresignaler, og selv om den demokratiske styreform ikke er den mest udbredte på vores planet, så eksisterer den mange steder og er et mål for de fleste befolkninger i verden. FN er i sit væsen institutionaliseringen af drømmen om en fredelig verden med fælles ansvar for Jordens udvikling og forandring.

Den drøm, håber jeg, vi har givet jer med, selv om jeg gætter på, at de sidste uger har været mere koncentreret om den nære omverden, med jeres eksamensforberedelser, end den store globale verdensfred.

Måske har I dog haft overskud til at fejre Grundlovens 175 års fødselsdag, reflektere over D-Dagens 80 års mindehøjtidelighed og stemme til EU-valget. Så jeres tanker også har kunnet rumme den større verden og dens historie. Måske har I endda gjort op med jer selv, hvilke hensyn, der særligt tæller for jer, når det gælder de temaer, I gerne vil være med til at udvikle og forandre.

For 2 måneder siden brændte Børsen. Det skete tirsdag den 23.4. Hele dagen hørte vi om branden og så billederne, da Dragespiret styrtede ned. Ingen var i tvivl om, at her gik en af Danmarks nationale klenodier op i flammer. Dragespirret der i 400 år (og her skal der ikke dvæles for meget ved de historiske årstal) havde beskyttet København mod død og ødelæggelse var ikke længere.

Folkestemningen krævede genopbygning. Donationerne er strømmet ind. Det gælder nationens mytologiske beskyttelse.

Valget til EU 9. juni handlede også om beskyttelse, af Europas grænser, af europæisk levevis og af Europas natur.

I starten af maj afholdt vi, her på BG, en spændende paneldebat i kantinen. 7 kandidater til EU-parlamentet var mødt op.

For flere af dem var fokus også rettet på Jorden. At vi skal passe godt på den og vores naturarv. At vi skal kræve samme handlekraft af politikerne, når det gælder naturarv, som når det gælder kulturarv.

Når Dragespiret om nogle år igen beskytter København, må vi håbe, at naturen også er beskyttet og genoprettet.

Vi må ikke give op på biodiversiteten. Som Andreas Mogensen siger: Jorden er vores eneste hjem. Vi kan ikke bare flytte til en anden planet.

Så lad os ikke frygte den sidste humlebis uddøen, men i stedet skærpe opmærksomheden, justere den menneskelige adfærd og bruge de smarte teknologier, vi kender.

Ligesom Dragespirret igen skal beskytte København og Danmark mod ufred og ulykke kan vi med Kunstig Intelligens beskytte vores natur og planet mod tanketomme og uansvarlige beslutninger. Hvis vi med ai kan samle al tilgængelig viden i databaser med uindskrænket adgang, hvad kan vi så ikke igangsætte af innovation og videndeling med hinanden? Som civiliserede, demokratiske, moderne individer bør vi på tværs af generationer kunne samles om at bevare kultur, natur og Jorden med hele vores teknologiske kapacitet.

Der er imidlertid nogle problematikker ved Kunstig Intelligens, som kræver ekstra opmærksomhed. Det drejer sig både om ejerforhold, alle kender vist betegnelsen De store Teck-giganter og om at kunne gennemskue rigtigt fra forkert – er det ai-genereret eller lavet af mennesker?

I vores egen skoleverden har disse problemstillinger affødt diskussioner om, at bl.a. prøver, hvor det er muligt at snyde eller blive anklaget for at snyde, skal begrænses.

Undervisningsministeriet nedsatte en Ekspertgruppe, der fremkom med sine anbefalinger lige før I skulle påbegynde jeres eksamenstermin.

Ekspertgruppen pegede på, at de grundlæggende faglige færdigheder ikke er blevet mindre vigtige med introduktionen af kunstig intelligens, tværtimod er de en afgørende forudsætning for kritisk stillingtagen til og brug af kunstig intelligens, og de basale færdigheder skal derfor fortsat være i fokus.

Det er min opfattelse, at BG langt hen ad vejen er på forkant med den digitale teknologiforståelse samtidig med, at vi er meget opmærksomme på den basale, faglige viden hos vore elever. Det har I alle skullet slås med i de år, I har gået på BG – at fagene har en faglig grundkerne, som skal tilegnes, forstås og mestres.

At give jer en moderne og opdateret dannelse med viden om teknologiens muligheder og faldgruber er en opgave for vores uddannelsessystem og det kan ikke overlades til TikTok og andre techgiganter.

Vi indførte i år monitoreringsværktøjet ExamCookie.

Jeres årgang er således den første på BG, der har prøvet at gå til eksamen med ExamCookie. Overvågning javel. Vi havde en grundig diskussion om det på elevrådskampen. Jeg hørte jeres input – også bekymringerne og irritationen. Jeg tror, I konkluderede, at beslutningen var truffet. Og I havde ret.

Min vurdering er, at det fungerede lige efter hensigten. Både at kunne afvise formodning om snyd i konkrete opgaver og med en stor forebyggende effekt.

Men indrømmet: I har en pointe. Balancen mellem frihed og overvågning. Mellem den individuelle frihed og det fælles Vi. Et hensyn til dem, der ikke kunne drømme om at snyde og samtidig en mistænkeliggørelse af jer allesammen. Men dog baseret på et inderligt ønske om, at når det kommer til stykket, kan vi stole på hinanden. Vi kan tage jeres eksamensproduktioner for gode varer. Det er jeres – ingen andens.

Jeg tror, vi må indse, at tilliden er under pres. Forestillingen om at kunne stole på de informationer, man får, at man ved at bruge sin kritiske sans ikke bliver snydt, er under pres. Ikke kun pga. kunstig intelligens og fake news, men også fordi der spekuleres politisk i at manipulere med jeres viden og idé om rigtig og forkert.

Jeres faglige viden, opnået efter flere år i gymnasiet, skal være den ølkasse af viden, I altid til hver en tid kan stille jer op på og råbe fra, når I oplever, at sandheden udfordres eller at I simpelthen ved bedre. Og det er det helt centrale: I skal vide bedre. I skal med jeres uddannelse og dannelse fra BG kunne gennemskue de andres løgne og vide bedre. Det håber jeg, I har fået med jer fra BG. At vores uenigheder ikke har været forgæves. At I blev klogere.

Derfor er det vigtigere end nogensinde at gå i skole. Derfor er det vigtigt, at I har fået en studentereksamen. Derfor er det vigtigt, at I bruger jeres viden aktivt – gerne sammen med kunstig intelligens, så længe I husker jer selv på: I ved bedre. Og I vil mere.

No matter what.

Fra årets Blå Bog, studenternes mest citerede opslagsværk med pålidelig information om betydningsfulde BG'ere, kan man læse: Vi ramte lige i lærerhjerterne med vores stærke sammenhold og humor – det er én af afgangsklassernes formulering, og én af lærerne, skriver: Måske er I bare bedst, når I gider og når I slapper af. Det er jo menneskeligt ikke at gide alting hele tiden og i virkeligheden nok en ganske god egenskab at have. Så længe I samtidig husker at gide, når I selv vælger.

I valgte STX, I valgte HF, I valgte Brøndby Gymnasium. I gad ikke altid hele tiden. Men I valgte selv. Nu, 2 til 3 år senere, ved I en hel masse mere. Brug den viden, når I skal vælge næste gang. Lyt til Andreas Mogensen. Pas på Jorden. Pas på hinanden og byg gerne et dragespir eller to, der kan beskytte os.

I skal på sommerferie. Nyd den, med Faxe Kondi og helt uden planer. Men husk jer selv på, at I efter 2-3 år på BG ved bedre og at I gider, når I selv vælger.

Tillykke med eksamen og god sommer.

Pia